

Oglasi, poštom se na temelju...

Novci za predbrojbu, oglašiti...

Kod naručbe valja točno označiti...

Tko list na vrijeme ne primi, neka...

Čekovnog računa br. 247489. Telefon...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

...Slogom rastu vaše stvari, u neslopa - ve pokvazi - Narodna poslova.

Iskazi svakog četvrtka pođu. Netiskani dopisi se ne vraćaju...

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmčić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Kršćansko-pastirsko djelovanje ekskolonce Flappa u porečko-puljskoj biskupiji.

Zadnji dopis u „Našoj Slogi“ iz Kastelara i ostali iz drugih krajeva ove nesretne biskupije...

Evo u kratko zašto! Biskup Flapp došao je u Istru, kad je hrvatska stvar bila već dobrohno napredovala...

Rinaldini bio je veliki neprijatelj našega naroda i on je htio imati pomoćnika na duhovnoj strani uprave u Primorju. Flappova misija bila je: zapriječiti napredovanje hrvatske stranke u Istri.

Narod neka plaća „primicije“ i neka muči.

Druga crna točka u Flappovom djelovanju jest: u čisto hrvatska sela namještatiti svećenike po rodu i čustvu Talijance koji ne razumu puka ni puk njih.

Tu mora biti uzoran napredak vjere i morala. Sada imade u našoj biskupiji oko 15 Tirolaca i onih iz Italije a preko 65 istar. Talijana, sve mladjih ljudi, koji su bili u konviktu u Kopru i koji služe med hrvatskim narodom.

Treća točka: U hrvatskim župama su najviše administratori a u talijanskim stalni župnici. Evo na poreštini: Tar, Zbandaj, Foskulin, Fontane, Gradina, Sv. Lovreć pazenatički onda Rovinjsko selo, Kanfanar, na Motovunštini Karojba, Novaki, Rakotole, Sv. Vital, Montrič, Sv. Ivan od Sterne, Višnjani, Sv. Nedjelja (Labinici) Kastelir. U puljskom dekanatu: Premantura, Sišan, Altura, Muntić, Lorborika, Štinjan u vodnjanskom Rakalj, Motvoran a u Labinskom Sv. Nedjelja, Sv. Martin, Sv. Lovreć, Sv. Lucija. Dakle u svemu bilo bi bez stalnoga župnika 29 hrvat. župa. Talijanske su skoro sve popunjene stalnim župnicima. Iz Fazane je otišao u mir žup. Decaneva a do godine

dana već je bio imenovan stalnim župnikom Coradello. U Premanturi će biti već kakovih 15 godina, da je umro pok. župnik Delia. Poslije se promjenilo 4 ili 5 popova ali Flapp neće da otvara natječaja za stalno mjesto.

Četvrta točka bila bi: Biskup Flapp je veliki protivnik hrvatske službe božje. Njemu smrdi hrvatski jezik u crkvi, kao vragu tamjan. On nastoji ukinuti i najzadnji tračak narodnog jezika u crkvi. Ali i ovdje je popustljiv kad zahtjeva interes talijanske stranke.

Hrvatski popovi bi rado pjevali hrvatski ali Flapp je zabranio suspendiranjem „a divinis“ i ovi moraju proti svome osvjedočenju raditi, da ih ne stigne sudbina popa Vrbeke.

Sada pako ona treća kategorija t. j. oni „pol miša pol tiča“ iz Dalmacije. Evo ovdje imade iznimka, naime: Flapp dopušta hrv. jezik u crkvi, ovim dalmatinskim svećenicima. Nemojte misliti da su ovo oni stari glagoljaši iz Poljica, ovo su neki taneki, kojih je Dalmacija izri-gala i nama poslala, za njihovu sramotu a našu tugu i nevolju. Oni su gori protivnici hrv. naroda. nego Talijani jer oni hrvatskim jezikom odnarođuju istarske Hrvate. Oni ti brate u crkvi sve obrede služe hrv. jezikom a da nebi to činili, narod bi ih odmah zamrzio i protjerao.

Radi svoga djelovanja proti hrv. jeziku i hrvatskim svećenicima imenovan bi od Sv. Stolice rimskim grofom a radi zaslug za proganjanje hrv. popova i naroda imenovan bi tajnim savjetnikom Nj. Vel. Tako se plaća na ovom svijetu, ali na drugom će biti drugacije.

Pa tko od naših i kada je ustao proti njemu osim interpelacije zast. Spincica. Koike spomenice su se poslane u Rim proti njemu?

Mi smo navadni trpiti i mučiti, kad kad zakričati pak je opet sve tiho.

To je politika našega duhovnoga nadpastira koji će na 28. oktobra ove godine slaviti 20-godišnjicu svoga imenovanja za biskupa porečko-puljskoga — a 20 go-

dina kušnje za naš narod u Istri — i komu mogu Istarski Hrvati postaviti dostojan spomenik sa nadpisom: „Od luge i glada i takovih biskupa oslobodi nas Gospodine! Amen“.

Politički pregled.

U Puli, dne 6. Julija 1904. Austro-Ugarak.

Jedan bečki list javlja, da će biti sazvani zemaljski sabori polovicom septembra. Češki sabor neće biti tada sazvan, ali neće biti ni raspusten, kako se je nagadjalo s njemačke strane. Isto-tako nekani vlada razpustiti carevinsko vijeće, već će čekati do proljeća buduće godine, da vidi kako će se međjutim razviti stvari.

Velike vojničke vježbe biti će ljetos održavane u sjevernoj Českoj i to 2. i 6. septembra. Kralj će prisustvovati tim vježbama i odsjesti će u dvorcu kneza Windischgrätza. Nadvojvoda Fran Ferdinand biti će u kraljevjoj pratnji, dok će nadvojvode Eugen i Fran Karlo prisustvovati i to prvi kao zapovjednik a drugi kao brigadir.

Crna Gora. Dne 1. o. mj. stigao je brzovlakom iz sv. Petra na Rieku knez Nikola, koji se je odmah ukrcao na parobrod, te od-plovio put Kotora.

Povodom rođendana kneževica Dani-liša obdržavana je na Cetinju velika voj-nička smotra. Proslavi kneževičeva rođendana prisustvovali su takodjer naročiti odaslanik kralja Srbije Nenadović, te ministarski re-sident Rusije i Englezke.

Srbija. Odkriću spomenika palim junakom na kosovskom polju prisustvovali je i kralj Petar sa svimi članovi vlade. Sliedećeg dana priredilo je građanstvo Kruševačko kralju bakljadu, te je kralj na odnosni pozdrav odgovorio vrlo značajnim govorom.

Rusija. Koncem prošloga i početkom ovoga mjeseca promjenila se je bojna sreća na dalekom iztoku. U zadnje doba doživili su Japanci koli na kopnu toli na moru značajnih poraza. Sada su nastupile tamo običajne kiše, koje traju oko dva mjeseca. Međjutim stiže će Rusom potrebita pojačanja i tada će se zaigrati krvavo kolo, iz kojega će stalno poraženi izaći Japanci. Evo nekoje vesti sa ratišta:

U Petrogradu 3. Julija. Na 30. pr. mj. puduzeo je kozački kapetan princ Karadžordjević s dvije sa-tunje rekognosciranje na cesti, koja vodi iz Siandino-a u Khansu, gdje je došao u dodir s neprijateljem, čije su čete opažene u jednoj dolini, dva kilometra južno od Bidahou-a. Takodjer poslije boja kod Siak-khotana uzamkli su neprijatelji na vrat na nos prema Khansi. — Na 29. pr. mj. ranjeno je u okršaju kod Tanahuna 6 momaka jedne ruske patrole, dok su 3 momka nestala. Među japanskim četa-ma koje su se opirale proti Huanhiansi-anu nalazilo se je više koreanskih vojnika.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sastanak seoskih poprdila. U nedjelju dne 3. t. mj. bili su pozvani od „Demokratike“ na izborni dogovor poglavice (delicati) iz sela na Puljštini. Sastali se glavni kapurioni a la Mijo Rosanda, Čičari, Matić, Kura i ostali deligati, odnosno deligatski kandidati. Od ovih posljednjih vidili smo Tonišu iz Altura i majstora Jovana Ljubolinu iz Peroja, koje ne boli duša, da idu olimati Kruh iz zubi prvi crvenomu Marku, a drugi stricu si imenjaku. Svakako je dobro, da su i oni bili na divanu, jer je tako Stanić bio prisiljen govoriti hrvatski, tumačeći da je on i njegova svojta istoga roda i jezika sa hrvatskom braćom na Puljštini. Skoda, da po selima nedaju drugih im p i e ga osim delegatstva, n. pr. impizzafera!, scovastrade itd., jer bi onda po svakom selu Talijani mogli imati više svojih podprepnika.

Trifollum: „Giornaletto“, „Po-polo istriano“, „il Piccolo“ — prosti Bože i Vi čestiti čitatelji. Milii Bože na svemu ti hvata, i zemljici koja nam je dala, ovaj trolist — od tri druga — jedan do drugoga. — Neznamo, braćo, komu da budemo više zahvalni; zahvalimo li je-dnome, učiniti ćemo krivo drugim dvjema; zamjerimo li se trećemu, eto dižu na nas kuku i motiku prva dva, obijedjujuć nas s nezahvalnosti radi velikih milosti, što nam podielile i milosrdja, kojim nas svaki dan obasiplju. A zbilja, blago njihovo orlovsko oko uvijek nas milim, krokodil-skim suzama nakvašenim okom gleda; njihovo široko, milostivo srce uvijek je spremno, da nas jedne, odrpane, zapuš-tene, kukavne, proste, nesvjestne odnarođe, na prosjački stap spremne. To su blagodatni njihove, koje nam kao pravi oci, kao pravi kršćani — a la poljski Zidov Mayer (Piccolo), neprestano diele, i još bi nam više davali, kad bi i mi njim zahvaljniji bili, naime kad bi, bolje nego do sada punili njihove kese i torbe. Eto takovom zahvalnošću nagradjujemo mi njihova dobroćinstva, zdvojno jadikuje Giornaletto. Osobito Vi Sijanci, nezahval-ni! Sijanci! Osobito Vi Sijanci, nezahvalni! Sijanci! — pako odgovarate Vi, nesretnici, na sva ta tolika dobra djela? Ali pazite se, doć će i na Vas red, kad će vas talijanska liberalna pravica — kamorra — poštemo ošnuti i sasuti na Vas svoj prave-dni gnjev, da će Vas proti za uvijek volja, podignuti svoju glavu i svomu eru i razumu dati ravo te braniti svoj jezik i rod u kom ste se rodili; dat će Vam već oni, što ste ustali za pravo roda svog, kad Vam oni kažu da je to krivo. Šta Vas je sam onaj crni obnamio, da ste se digli proti onakovj finoj gospodi što se kupe oko ovoga trolista (a da su to fina gospoda, čitajte Proletario od par go-

Listnica uredništva i uprave.

Radi važnosti predstojećih obč. izbora u Puli, o kojima se moramo obširnije baviti, zaostalo nam gradiva, koje ćemo redom uvrstiti u budućim brojevima.

Razne vijesti.

† **Dr. Zmaj Jovan Jovanović.** Dne 14. o. m. preminuo je u Kamenici najveći srbski pjesnik dr. Zmaj Jovan Jovanović, iskreni zagovaratelj sloge između Hrvata i Srba. Pokoj vječni i neumrla slava velikomu mužu!

Orogodiljni sastanak abiturjenta. Kako javljaju novine, sastali će se ove godine hrvatski i slovenski abiturjenti u bielej Ljubljani, nipošto u ponosnom Zagrebu, kako bijaše prvobitno odlučeno.

Odnosno pozive i raspored sastanka pribićiti će odbor putem hrvatskih i slovenskih novina.

Hodočašće u Loreto. Javljam naknadno, da hodočašće iz Trsta u Loreto nepolazi, kako je bilo prije objavljeno u 7 sati na večer, nego u 4 sata po podno istoga dana — **do 5 srpnja** i to toga radi, što parobrod mora uzput taknuti neka mjesta, zato mu valja prije krenuti, da dodje na vrijeme i spoji se sa željeznicom.

Ujedno obznanim, da se svatko tko hoće, može još prijaviti do konca ovog mjeseca (lipnja) ali tako da odmah pošalje preplatu, inače se ne prima — posto se hodočaštnika javilo za jedan parobrod previše, a za dva još premalo.

O. Bernardin. Prov. Kap.

Talijanski iredentisti i socijalisti o našoj koži. Toli razvikani tobož prijatelji Slavena osobito na Hrvata Ricciotti Garibaldi kolovodja talijanske iredente upravo je na uredništvo socijalističkog lista „Avanti“ u Rimu jednu od svojih „poslanica“ punu ozbiljnih opomena i savjeta, u kojoj se tuži na držanje talijanskih socijalista spram iredentističkog pokreta. „Istina je — piše Garibaldi — da bi rat protiv Austrije stajao milijune, kad bi ga naime vodila vlada. Ali narodni rat, koji

se sprema, i koji bi se protegnuo od Tridenta prema Pragu, od Trsta na Balkan, ne treba ni regularne vojske ni ratne blagajne“. U potvrdu toga navodja kao primjer francusku revoluciju, pohod tisuće od Marsale, ekspediciju Garibaldijevih dobrovoljaca na Montanu. „U ostalom čitav iredentistički pokret, koji je do sad tako mnogim zadavao velike brige, stajao je dosad samo — 1354 lira“. Nadalje moli socijaliste, da puštaju na miru iredentistički pokret, koji je i onako stvar gospode.

Na Garibaldijevu poslanicu odgovorio je vodja talijanskih socialisti Enrico Ferri da iredentistička propaganda služi samo reakciji, uvećava vojne terete i razupljuje neprijateljstvo između Austrije i Italije. A što se tiče Trsta i Tridenta — Garibaldi se vara, ako misli da su te pokrajine spremne pridružiti se Italiji. „Trst jedina velika luka carstva, tako je lrgovački napredovala, da nije voljna ovaj napredak žrtvovati na oltar patriotizma“.

Koliko ima na svrta Slavena? Poznati česki učenjak profesor Niederle kaže, da ima na svijetu svili Slavena 138 milijuna duša. Od tih 138 milijuna ima najviše Rusa i to 95,165-025; Poljaka 18,764-353; Čeha 8,639-357; Hrvata i Srba 8,106-131; Bugara 4,850-000; Slovenaca 1,262-780 i Lužičkih Srba 108-884.

Prema tomu broju Slavena, imade Niemca samo 84,893-000

Podmorske mine. Rusi i Japanci se poslužuju u današnjem ratu s minama, koje polažu pod vodu, da bi se neprijateljski brodovi u nje zadjele i u zrak se razletjeli. To je jedno od najgorih i najstrašnijih oružja u pomorskim vojskama. Tu je zaludna svaka opreznost, ako kapetan ne zna, gdje je mina položena. Na površini mora se ne može nigdje poznati gdje se skriva pogibelj. Japanci su s minami osigurali luku pred gradom Nagasaki i druge svoje luke. Zato se ruska vladivostočka flota koju približili lukami, jer Rusi ne znaju, gdje vreha

na njih taj strašni neprijatelj. I Port-Artur je od strane morske vas opasan takovimi minami. Nekoliko mina su položili Rusi, da bi japanski brodovi na njih naletjeli, a nekoliko su ih stavili i sami Japanci, da bi se Rusi na njim pogubili. Tako je pogibelj za jedne i druge jako velika, jer Rusi ne znaju za japanske, a Japanci opet za ruske mine. Te mine napravljene su od željeza a ima ih svakovrstnih. Nakrcane su ponajviše puštanim prahom. Polažu ih pred luke, neke na više, druge na niže, tako da mora brod ako hoće da se približi zadjeti u njih ili u jednu ili u drugu. Mine se raspuknu na dva načina. Ili se raspuknu same, kada se brod zadjene u njih ili pak ih užgu s kraja, kad vide, da je neprijateljski brod nad njimi.

Razni prinosi:

Bratovščini hrvatskih ljudi u Istri. Mjesto vijenca na odar pok. Vinka Marjanovića, obč. tajnika u Kastvu, daruje „Hrv. Čitaonica“ u Kastvu „Bratovščini“ svotu od 20 K. U istu svrhu daruje vaučen. gosp. Vjekoslav Spinčić nar. zast. svotu od 10 K.

Oglas.

Podpisani časti se ovime javili gospoduzetnikom gradnje i slavnom občinstvu, da ima na raspolaganje svakovrstnog savlja, skalina, bankina, kapnica (grandalji) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bijelčastog mramor-kamena uz sliedeće cijene:

- I. Savič u debljini od 8—12 cm učinjen sa češljem za postavu na mjesto po m² K 5—
- II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.
- III. Kapnice (grandalji) za krovove po metru K 1—
- VI. Skalini i bankini pako po pogodbi i to sva franko na postaju Pazin.

Pobliže informacije koli pismene toli ustmene daje podpisani sam.

Lindar. selo Lovrinč.
Anton Lovrinčić pok. Josipa

Svoji k svojim!

Skladište pokućstva
goričke-solkanske
STOLARSKÉ ZADRUGE
(prije Antan Černigoj)
TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućstvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se također uz mjesečnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.
Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Svaka obitelj
morala bi u vlastitoj dobrobiti samo

Kathreinerovu
Kneippovu sladnu kavu

kao pridoatak k svagdanjemu kávnomu napitku upotrebljavati.

Pčelno - voštene svieće

po kilogramu K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelinoga voska.

Ušesne svieće iz gori imenovanoj paska, ukrašene u rešetku sa zlatom, voštene svieće itd. kg. po K 6—

Ist. ukrašene s odjeljivim cvjeticama Tamjan lagrima, najfiniji 2-40

graniš 1-20

Svieće za pogrebe po vrlo niskoj cijeni. — Za pravi, čist vosak jamčim za 2000 kruna Gerbeinovi stenci (šilji) i stakla za vječni luč. — Isto tako mesed pitomac (stolaj) i navodici, uz vrlo nizke cijene.

Preporučam se pretaštom svećenstvu i p. n. občinstvu najpoznatije,

J. KOPAČ, voščaralca u Gerfol.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odstranjuju trganje i kalanje po kostih, nogah i rukuh, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo spasonosno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiraju izbacivanje, odklanjanja naduhavanje, boli i grčeve, pospješuju bolju probavu, čiste krv i crijeva. Progone velike i male gliste, te sve bolesti od glistah dolazeće. Djeluju izvrsno proti hrupavosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrah i slezene te koliku i trganju u želudcu. Progone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti materici i mardronu, pa zato nesmjiju manjkati u nijednoj gradini.

Kapljice sv. Marka.

djanskoj niti seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. Novac neka se šalje napred ili poznatem. Daje se od jednog tuca (12 boč.) do 50 tuca (50 boč.) po 11 K. Za svaku poštu: 1 tuca (12 boč.) 4 K, 2 tuca (24 boč.) 8 K, 3 tuca (36 boč.) 11 K, 4 tuca (48 boč.) 14-60 K, 5 tuca (60 boč.) 17 K. — Posljednom tisuću i tisuću priznanica, da ih nije moguće ovaj tiskati, zato navodjam samo imena neke gu, koja sa osobljem uspjehom potrebjavali **Kapljice sv. Marka** te podpunoća održavše: Iv. Barelčić, učitelj; Janko Kisilji, kr. nadgugar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opantar; Sofja Vukelić, silica; Jože Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360. **Gradska ljekarna, Zagreb.** Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Istarska Posujilnica u Puli.

koji uplaćuju zadržužnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima zadrugare, ako i nije član

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2 %, kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odkaza, iznose od 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim julla i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u **Via Giullia br. 5,** prizemno lievo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

„Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkaliko-muriatička“

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda.

koja se od prvih liekovitih izvorišta preporučena i djeluje neizmjerno kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katara, nasmu, mješurara, kamencu, bembroida (želatino hle), vaskulnih i crotahit jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„Upraviteljstvo vrele Apatovačke kiselice“, **Zagreb, Illica broj 17.**

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama minerala, restoracijama i gostionicama.

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se će plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu naše stvari, u neopaga sve pokvare.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavalac Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpočić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Kršćansko-pastirsko djelovanje ekscelence Flappa u porečko-puljskoj biskupiji.

Zadnji dopis u „Našoj Slogi“ iz Katedrala i ostali iz drugih krajeva ove nesretne biskupije ponuše me, da u kratko ocrtam rad ovoga pametnoga pastira duša naših. Iz ovoga dopisa uviditi će čitatelji „N. S. da duh sveti, koji nadahnjuje biskupa Flappa nije više onaj Duh sveti, koji je nadahnjivao biskupa Dobrila i ostale nasljednike.

Evo u kratko zašto! Biskup Flapp došao je u Istru, kad je hrvatska stvar bila već dobrohno napredovala. On je kreator Rinaldinijeva, (Flapp nebi nikad bio postao biskup, da nije bio učiteljem Rinaldinijevе djece kad je bio u Trstu).

Rinaldini bio je veliki neprijatelj našega naroda i on je htio imati pomoćnika na duhovnoj strani uprave u Primorju.

Flappova misija bila je: zapriječiti napredovanje hrvatske stranke u Istri. Kako je svećenik jedini učitelj i prijatelj našega naroda, najprije trebalo je svećenstvo moralno uništiti: t. j. proganjati, da odustane od osvješćivanja naroda. Odmah vidimo da narodnih boraca nestaje, pojavljuju se izdajice i štreberi i ovi su ugodni austrijskoj vladi i talijanskoj stranci u Istri. Sto ih briga moral i vjera? Samo da ugrade Flappu a' za narod se ne pita.

Narod neka plaća „primicije“ i neka muči.

Druga crna točka u Flappovom djelovanju jest: u čisto hrvatska sela namješteni svećenike po rodu i čustvu Talijane koji ne razumu puka ni puk njihov.

Tu mora biti uzoran napredak vjere i morala. Sada imade u našoj biskupiji oko 15 Tirolaca i onih iz Italije a preko 65 istar. Talijana, sve mladiji ljudi, koji su bili u konviktu u Kopru; koji služe med hrvatskim narodom. Evo malo statistike iz knjige „Status personalis et localis“: U biskupiji imade 42 čisto hrvatske, 11 mješovitih i 4 čisto talijanske župe. Popova pako, koji služe med narodom izuzev kanonike, imade: 20 Hrvata, Slovenaca, Čeha, Poljaka, 8 mješanih t. j. onih dalmatinskih „pol miša pol tica“ i preko 80 Talijana Tirolaca-Krnjela. Tu su fakti i brojevi, tu nema lazi.

Treća točka: U hrvatskim župama su najviše administratori a u talijanskim stalni župnici. Evo na poreštini: Tar, Zbandaj, Foskulin, Fontane, Gradina, Sv. Lovreč pazenatički onda Rovinjsko selo, Kanfanar, na Motovunštini Karojska, Novaki, Rakotole, Sv. Vital, Montrilj, Sv. Ivan od Šterne, Višanjan, Sv. Nedjelja (Labinici) Kastelir. U puljskom dekanatu: Premantura, Šišan, Altura, Muntić, Lohorika, Štinjan u vodnjanskom Rakalj, Mutvoran a u Labinskom Sv. Nedjelja, Sv. Martin, Sv. Lovreč, Sv. Lucija. Dakle u svemu bilo bi bez stalnoga župnika 29 Hrvat. župa. Talijanske su skoro sve popunjene stalnim župnicima. Iz Fazane je otišao u mir žup. Decaneva a do godine

dana već je bio imenovan stalnim župnikom Coradello. U Premanturi će biti već kakvih 15 godina, da je umro pok. župnik Delia. Poslie se promjenilo 4 ili 5 popova ali Flapp neće da otvara natječaj za stalno mjesto. To je samo jedan primjer, drugdje je isto tako, ali ne navadjam ništa, jer bi ovo preveć dugo izaslo.

Četvta točka bila bi: Biskup Flapp je veliki protivnik hrvatske službe božje. Njemu smrdi hrvatski jezik u crkvi, kao vragu tamjan. On nastoji ukinuti i najzadnji tračak narodnog jezika u crkvi. Ali i ovdje je popustljiv kad zahtjeva interes talijanske stranke. Malo kasnije ću navesti dokaz. Talijanski popovi nemare med Hrvatima u crkvi moliti „Oče naš“, to zna i Flapp, za njih ga nije strah.

Hrvatski popovi bi rado pjevali hrvatski ali Flapp je zabranio suspendiranjem „a divinis“ i ovi moraju proti svome osvješćenju raditi, da ih ne stigne subbina popa Vrške.

Sada pako ona treća kategorija t. j. oni „pol miša pol tica“ iz Dalmacije. Evo ovdje imade iznimka, naime: Flapp dopušta hrv. jezik u crkvi, ovim dalmatinskim svećenicima. Nemojte misliti da su ovo oni stari glagoljaši iz Poljica, ovo su neki taneki, kojih je Dalmacija izričito i nama poslala, za njihovu sramotu a našu tugu i nevolju. Oni su gori protivnici hrv. naroda nego Talijani jer oni hrvatskim jezikom odnarođuju istarske Hrvate. Oni ti brate u crkvi sve obrede služe hrv. jezikom a da nebi to činili, narod bi ih odmah zamrzio i protjerao. Oni hrvatskim jezikom nagovaraju narod da drže s talijanskim gospodom, da si kopa jamu u koju će ga ovi popi strovaliti. Tako zahtjeva politika talijanske stranke i Flappu je drago, da ovi Dalmatinci mole i pjevaju Večernje i ostale obrede hrvatskim jezikom samo da se narod proti njima ne diže i da ih sluša u političkim stvarima. I naš narod ljubi ovakove svećenike koji mu u crkvi rabe narodni jezik a jedan nezna koliko ga to košta u narodnom pogledu. On ga ljubi makar bio i moralna ništica.

Radi svoga djelovanja proti hrv. jeziku i hrvatskim svećenicima imenovan bi od Sv. Stolice rimskim grofom a radi zasluga za proganjanje hrv. popova i naroda imenovan bi tajnim savjetnikom Nj. Vel. Tako se plaća na ovom svijetu, ali na drugom će biti drugadije. Završujem i govorim, da koliko je kriva austrijska vlada i Talijani našim nevoljam, toliko a morda i više leži na duši biskupa Flappa naše nesnosno stanje u Istri. I on ima svoj dio zasluga „per la madre patria“.

Pa tko od naših i kada je ustao proti njemu osim interpelacije zast. Spinčica. Kolike spomenice su se poslale u Rim proti njemu?

Mi smo navadni trpiti i mučati, kadkad zakričati pak je opet sve tih.

To je politika našega duhovnoga nadpastira koji će na 28. oktobra ove godine slaviti 20-godišnjicu svoga imenovanja za biskupa porečko-puljskoga — a 20 go-

đina kušnje za naš narod u Istri — i komu mogu Istarski Hrvati postaviti dostojan spomenik sa nadpisom: „Od kuge i glada i takovih biskupa oslobodi nas Gospodine! Amen“.

Politički pregled.

U Puli, dne 6. julija 1904.
Austro-Ugarska.

Jedan bečki list javlja, da će biti sazvani zemaljski sabori polovicom septembra. Česki sabor neće biti tada sazvan, ali neće biti ni razpušten, kako se je nagađalo s njemačke strane. Istotako nekani vlada razpustiti carevinsko vijeće, već će čekati do proljeća buduće godine, da vidi kako će se međjutim razviti stvari.

Velike vojničke vježbe biti će ljeto obdržavane u sjevernoj Cescok i to 2. i 6. septembra. Kralj će prisustvovati tim vježbama i odsjesti će u dvorcu kneza Windischgrütza. Nadvojvoda Fran Ferdinand bit će u kraljevju pratnji, dok će nadvojvoda Eugen i Fran Karlo prisustvovati i to prvi kao zapovjednik a drugi kao brigadir.

Crna Gora.

Dne 1. o. mj. stigao je brzovlakom iz sv. Petra na Rieku knez Nikola, koji se je odmah ukrcao na parobrod, te odplio put Kotora.

Povodom rođendana kneževića Danila obdržavana je na Cetinju velika vojnička smotra.

Proslavi kneževićeva rođendana prisustvovali su također naročiti odaslanici kralja Srbije Nenadović, te ministarski resident Rusije i Englezke.

Srbija.

Odkriću spomenika palim junakom na košovskom polju prisustvovali su i kralj Petar sa svimi članovi vlade. Sliedećeg dana priredilo je građanstvo Kruševački kralju bakljadu, te je kralj na odnosni pozdrav odgovorio vrlo značajnim govorom.

Rusija.

Koncem prošloga i početkom ovoga mjeseca promjenila se je bojna sreća na dalekom istoku. U zadnje doba doživili su Japanci kolt na kopnu toli na moru značajnih poraza. Sada su nastupile tamo obječajne kiše, koje traju oko dva mjeseca. Međjutim stići će Rusom potrebna pojačanja i tada će se znigrati krvavo kolo, iz kojega će stalno poraženi izći Japanci. Evo nekoje vesti sa ratišta:

U Petrogradu 3. julija.

Na 30. pr. mj. poduzeo je kozački kapetan princ Karadžordjević s dvije satnije recognosiranje na cesti, koja vodi iz Siandao-a u Khansu, gdje je došao u dodir s neprijateljem, čije su čete spažene u jednoj dolini, dva kilometra južno od Bildahou-a. Također poslie boja kod Siakhtonah uznemakli su neprijatelji na vrat nos prema Khansi. — Na 29. pr. mj. ranjeno je u okršaju kod Tanahuna 3 inomaka jedne ruske patrolе, dok su 3 momka nestale. Medju japanskim četaima koje su se opirale proti Huanhiansianu nalazilo se je više koreanskih vojnika.

Iskazi svakog četvrtka o podo.

Netiskani dopisi se ne vraćaju opodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji: 10 K u obće, } na godinu; 5 K za seljaka } ili K 5—, odu. K. 250 m pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zno-stali 20 h., kolji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari J. Krmpočić i dr.“ (Via Sissano), kamo neka se naložuju sva pisma i predplata.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sastanak seoskih poprdila. U nedjelju dne 3. t. mj. bili su pozvani od „Demokratike“ na izborni dogovor poglavice (delikati) iz sela na Puljštini. Sasitali se glavni kapurioni a la Mijo Rosanda, Čičari, Matić, Kura i ostali deligati, odnosno deligatski kandidati. Od ovih poslednjih vidili smo Tonišu iz Alturre i majstora Jovana Ljubotina iz Peroja, koje ne boli duša, da idu olinati kruh iz zubi prvi crenovom Marku, a drugi stricu si imenjaku. Svakako je dobro, da su i oni bili na divanu, jer je tako Stanić bio prisiljen govoriti hrvatski, tumaceć da je on i njegova svojta istoga roda i jezika sa hrvatskom braćom na Puljštini. Skoda, da po selima nedaju drugih im p i ega osim delegatstva, n. pr. impizznerai, scovastrade itd., jer bi onda po svakom selu Talijani mogli imati više svojih podrepnica.

Trifolium: „Giornaletto“, „Polopolo istriano“, „il Piccolo“ — prosti Bože i Vi čestiti čitatelji. Milii Bože na svemu ti hvata, i zemljičija koja nam je dala, ovaj trolist — od tri kruga — jedan do drugoga. — Neznamo, braćo, komu da budemo više zahvalni; zahvalimo li jednome, učinil ćemo krivo drugim dvjema; zamjerimo li se trećemu, eto dižu na nas kuku i motiku prva dva, obiedjujuć nas s nezahvalnosti radi velikih milosti, što nam podielise i milosrdja, kojim nas svaki dan obaspilju. A zbilja, blago njihovo orlovsko oko uvijek nas milim, krokodilskim suzama nakvašenim okom gleda; njihovo široko, milostivo srce uvijek je spremno, da nas jađne, odrpane, zapustene, kukavne, proste, nesvietne odnarođe, na prosjački štap spreme. To su blagodati njihove, koje nam kao pravi oči, kao pravi kršćani — a la poljski Židov Mayer (Piccolo), neprestano diele, i još bi nam više davali, kad bi i mi njim zahvaljniji bili, naime kad bi, bolje nego do sada punili njihove kese i torbe. Eto takovom zahvalnosti nagradjujemo mi njihova dobročinstva, zdvojno jadikuje Giornaletto. Osobito Vi Sijanci, nezahvalnici jedni! Giornaletto Vam s Vašim žuljevima, popravlja put, da čete uživati pravi raj kad bude popravljen, dao vam je vode, da se napijete, školu Vam zidje, da se obogatite talijanskom kulturom i Danteovom Božanskom Komedijom, da uzmognete vremenom i Vi po svijetu komedije praviti; — pa kako odgovarate Vi, nesretnici, na sva ta tolika dobra djela? Ali pazite se, doć će i na Vas red, kad će vas talijanska liberalna pravica — kamorra — pošteno osinuti i sasuti na Vas svoj pravdni gujver, da će Vas proći za uvijek volja, podignuti svoju glavu i svomu srcu i razumu dati pravu te braniti svoj jezik i rod u kom ste se rodili; dat će Vam već oni, što ste ustali za pravo roda svog, kad Vam oni kažu da je to krivo. Sta Vas je sam onaj crni obmamio, da ste se digli proti onakvoj finoj gospodi što se kupe oko ovoga trolista (a da su to fina gospoda, čitajte Proletario od par go-

dana, tamo čede naći otkuda i u kojem stanju su ta sadašnja naša gospoda amove došli. Nisu Vam to, moji Šijanici, kakove šuške-buške; to su Vam sama plemenita — mudra gospoda, pravi građani, još iz carskih vremena rimskih — ostanci ostanaka — grada Pule. Dakle respekt! A i Vi drugi Slaveni u Puli — zar ste Vi, mislite, bolji od Šijanaca? I Vi ste njim jednaki. Otkad su Vas ovi od trifolija gostoljubno pri svojim soframa pogostili potčitali, otkad ste se se njihovim trudom i marom potčitali, eto sad hoćete i Vi, da sa sebe stresete njihova dobročinstva, da prežete njihove muke i jade, ljubav njihovu, otkad ste porasli. Zar mislite, ako ste pomoću ovog trifolija, zamienili pastirski štap i seljački plug sa doktorskom aureolom, zar mislite, velimo Vam u našem pravdom govoru, da imate pravo biti nama nepokorni, svojom glavom mislit, svojim srcem čutit, svojim dahom dišat? Zaista, trčite Vam zadajemo vjeru, u ime pravde i svemogućke naše kamorre, da ćemo Vam to izbit iz glave; Vi ćete morat kao i prije onako plesati kako Vam budu Giornalletto, Popolo istriano i Piccolo, Bog da prosti, svirali.

Ovo preporučuju, ovako se groze i jadikuju ova tri plemenita brata, neznamo koji je dostojniji od koga. Mi ćemo pak, svi ko jedan, odgovoriti najbolje i najdosojniji ovom trifoliju, kad budemo složni, bez obzira, ni na lievo ni na desno, pokazali ovim nametnicima, koji se po silu za svoje kese, nameću i talijanima i slavenima, ali ne za časit i poštenje, nego za sramotu i jednih i drugih a po tom najviše grada Pule, jer kad se ovakovi tipi dižu da obrane časit i karakter grada Pule, onda mora svakoga pošteno mislećeg jeza hvatati, da bi u njihovim rukama visila sudbina grada Pule. Sjećamo se, završujuć ovo, one stare: timeo Timeos...

Tko ima pravo? Naš zadnji članak o prilikama na ovom c. k. kot. sudu, uzvrpoljio je sve činovnike na istom, a osobito se čuti tobože uvrijeđeno manipulirano činovništvo, obiedjujuć nas, da smo krivo napali isto, budući ih imo dosta, koji dobro hrvatski govore i rado idu na ruku hrvatskim strankama i jeziku. Je li tomu tako, neka služi za dokaz ovaj primjer, i neka svatko nepristrano sudi, tko ima pravo? Prošli čedan došla jedna žena na sud da učini kaznenu prijavu na zapisnik. Neznajuć talijanski uzela sobom jednu drugu žensku koja talijanski znade, da rastumači činovniku talijanski što ova hrvatski reče. Na naš prikori (jer to je ta žena nama izravno pripoviedala), da nije smjela uzeti sobom tumača, jer da ju moraju uzeti na zapisnik hrvatski, odvrati, da je dobro učinila, pošto odnosni činovnik nije ni rieči razumio što mu je ona kazivala, tako da njoj je dobro došla ona tumačiteljica. Na upit da li je platila tu ženu, odgovori: „naravski, hadava nije išla s meonom vrieme gubit, jer sam ju navlaš za to uzela sobom za plaću, znajući da se na sudu ne govori hrvatski“. Eto, gospodo, budući Vam i ovo na časit; a budete li što vrteglavili, izniet ćemo točno imena i činovnika i stranke; mi Vas pak i ovom sgodom pozivljemo, da oprovrgnete ovo, kao što sino Vas pozvali i zadnji put da to učinite, ali do danas uvijek čekamo dementi s Vase strane.

Izpravak. Slavnomu uredničtvu „Naše Sloge“ Tu. Na temelju § 19 tiskovnog zakona umoljavam, da bi na onaj o mojoj osobi u Vasem listu broj 26 pod naslovom „Kamora — na djelu“ prinešeni dopis nasledni popravak u budućem broju razglasili i to:

1. Nije istina, da sam ja ikoli dopust od moje meni predstavljene oblasti dozvoljeno dobio; istina je pa, da nisam za dopust ni molio, daklen, da u svrhu ni kod c. k. kot. liečnika nisam bio, da bi mi koju svjedočbu za dopust dao.

2. Nije istina, da bi se ja preuzeo nakon budućih općinski izbora u dotični

agilaciju upustili i da sam se za istu Prementuru izabao; istina je pa, da mi nije ni u misao još došlo, da bi ja to delao, i da sam u zadnji 3 mjeseca i to pred 14 dana i to samo zato u Prementuri bivao, da moga zemljaka i prijatelja paroka don Ivana Mattića posjetim, kod koje prilike sa nijednom drugom osobom saobćio nisam.

Sa odličnim postovanjem. Pula 4/7. 1904. Friderik Trigari.

Opaska uredničtvu. Ad 1) Milo bi nam bilo kad bi nas i c. k. post. ravnateljstvo dementiralo, jer bi tad više vjerovali. Ad 2) Prepuštamo našem izvještitelju da s ovim obraćana, primjetnom, da mi nismo utvrdili ono, što na svršetku ove točke gosp. Trigari pobija.

Ad 1) i 2) Upozorujemo pak, da kako se vidi iz ovog izvpravka, g. Trigari baš nimalo nepozna i' idioma serbo-

Lošinjski kotar:

Papinsko odlikovanje. Službeni list rimske kurije „Osservatore Romano“ do naša viest, da je sv. Otac Pijo X. blagosivolio ubrojiti medju apostolske protonotare „ad instar partecipantium“ odličnog svećenika i rodoljuba preč. g. Dra. Frana Volarića, generalnog vikara kiskupa krčkog i kanonika dekana stolne crkve u Krku. Čestitamo srdačno!

Voloski kotar:

Iz Podgrada: Tiskali ste uspjeh ovčješnjih obč. izbora, obavjenih zadnjih dana prošloga mjeseca. Efo da koju više rećemo o tih izborih i koju predpostavimo. — Uprav je godina dana, što se je dočulo, da se je Slavoj Jenko, mnogogodišnji borac u onom kotaru proti paklenskim spletkam s raznih strana, i mnogogodišnji načelnik one prostrane občine, zahvalio na načelničtvu. Učinio je to, jer su njegove sile bile skrhanne, oslabljene.

Kako se je pročuhalo, c. kr. kotarsko glavarstvo bilo je na to predložilo razpust zastupstva, navodno jer ne bijaše u njem muža, koga bi se načelnikom moglo izabrati, i imenovanje trojice muževa, koji bi vodili občinske poslove dok se izabere novo občinsko zastupstvo. Ponekle kao predsjednik imao je biti nadučitelj gosp. Waiesel, a kao njegovi pomoćnici dvojica drugih, jedan bivši član bivšega zastupstva a jedan izvan njega, ponekle i protivnik istoga. Po vijestih crpljenih iz talijanskih novina, onih trčšćansko-istarcke kamore, zemaljski odbor Istre uzprotivio se imenovanju rečenaoga nadučitelja zubini i noktni. Poslie oduljeg natezanja bio je imenovan predsjednikom uprave Uković iz Podgrada, a kao njegovi pomoćnici Marotti i Zadkovič, prvi član bivšega zastupstva, druga dvojica protivnici njegovi.

Naše novine pisale su tad posve pomirljivim duhom, i izrazile su nadu, da će sva trojica raditi složno na korist občine, i bez ikakva utjecanja sa strane neprijateljskih oblasti ili njihovih predstavnika. Htjelo se je tako nekim načinom, da se zaboravi na držanje Marotta i Zadkovića u nedavno prošlih vremenih.

Te nade su se izjalovile. Sloge izmed Ukovića s jedne, i Marotta i Zadkovića s druge strane nebijāše. Što je onaj želio, na to on nisu pristali obratno. Zem. odbor prihvatilo je uvijek, ako je stvar dalje išla, stranu posljednje dvojice. Ovi su bili pozvali Klemenčića za uređenje računa, htjeli na svaki način iztisnuti tajnika. I u ovomu u toliko uspjeli, da bijaše Uković u naloženo, da mora tajnika odpuštiti. Uković je radje položilo svoju čast, nego li da odpušti tajnika. I kad je to učinio, onda su oblasti odlučile, da Zadkovič vodi poslove pomoću Marotta. I va čuđo, sad bijaše ovoj dvojici dobar tajnik, proti kojemu su prije toliko rovarili, tako dobar, da još i sad tajnikuje.

Priprave k izboru i n obće vodjenje izbornoga čina bilo je povjerenje namjestnišćinomu (tajniku, pridjeljenomu c. kr. kotarskom glavarstvu Voloskomu, gosp. barunu Schmidt u. Taj je predsjedao i povjerenstvu izbornom, četvorici mladih ljudi, imenovanih od zemaljskoga odbora. U jednom se je slavni odbor posve prevorio. Taj jedan, Konestabo iz Pregorja, postupao je pošteno i odlučno.

Nego vratimo se malo natrag.

Uredničtvo je na našu viest o uspjehu izbora opazilo, da zeli razjašnjenja, jer da mu se je tvrdo zagotovilo, da se Franjo Marotti neće mješati.

To znamo i mi, da je mnogim govorio, ali znamo također, da se je mjesao. Čuli smo, da se je grozio, da će preč. gosp. Rogaća biskupa tužiti. Znamo stalno, da je zahtjevao, da se deset njegovih privrženika izabere u zastupstvo; i znamo osobe, koje je nagovarao, da u tom smislu kod puka rađe. Za svoju osobu nije izričito radio, valjda zato, jer je znao kako ga puk neće. A puk je tako proti njemu, da nije htjeo čuti nit o izboru njegovih privrženika, i da je rekao onim, koji su mu to spominjali, da će i njih smatrati za svoje protivnike, ako bi na to htjeli raditi. To su Marottu u velikom dielu napekali oni iz Poreča i njihovi saveznici. Sveze s njimi su ga tako ocurnile kod puka, da nisu ni utjecaji naših najboljih muževa u najboljoj mjeri bili kadri, da ga pred pukom operu, nit da se, da se jasnije izrazimo, s njimi kompromis sklopi.

Po kom su dolazili dopisi u listove talijanske kamore proti našemu puku, a prijazne Marottu-Zadkoviću, to neznamo. To znamo, da ih bijaše, i u obće, da se je agitovalo za tu dvojicu i da su i oni, ako i tajno, agitovali.

Vele nam, ljudi svakoga pouzdanja vrijedni, da su i svoje lističe kandidata imali pripravne. S njimi nisu došli na svjetlo na dan izbora nit u trećem nit u drugom tielu. Nebijaše ni jednoga, koji bi za nje glasovao.

Svi došli na izbore, glasovali su jednodušno za kandidata, za koje se je spoznaumilo na jednom sastanku obdržavanom četiri dana prije izbora, pod predsjedanjem Mons. Rogaća, koga su izbornici molili, da rogače sastanak, i koga su na svaki način htjeli imati u svojem krugu, tako da je mogao skupiti, ako bi bio htjeo, sve glasove na se i u trećem i u drugom tielu.

U prvom tielu prikazala se je i druga stranka. Deset njih došlo je glasovati za kandidata različne od onih, koje se je ustanovilo na rečenom sastanku. Za nju je prvi glasovao c. kr. sudbeni pristav Talijan Tone Bone, pak dva c. kr. kancelista, jedan Talijan drugi više manje Talijanas. Na koncu, poslie pročitanne listine izbornika, glasovao je za nju c. kr. sudbeni savjetnik Paulin; kod poziva nije bio prisutan. U tom društvu Talijana ili Talijanāša bio je također Franjo Marotti. I on je zajedno s njimi glasovao za rečenu listu.

Mi nećemo reći, da su svi kandidati te liste Talijani ili Talijanāši. Al njom se je razbilo jednodušnost izbora, za nju su kako je rečeno, glasovali očit Talijani i Talijanāši, njom se je htjelo medju ostalim osujetiti izbor Mons. Rogaća: znači, pravu narodnu stranku. On je učinio i radi svaki dan za duševno i tjelesno dobro puka one občine i onoga sudbenoga kotara. Njega pozna i cieli politički kotar, Voloski, kao poštenjaka, i cieni ga i poštuje i časti kao jednoga od najvriednijih muževa naših. Tko je proti njemu, taj nesamo da se mieša u izbore, nego je holicie ili neholicie proti našoj domrođj pravoj naračnoj strani.

Izborna komisija, to jest nje većina, htjelo je dr predsjednici gospodarskih i drugih neglasuju. Tko je predložio zemaljskom odboru u komisiju? Zar nisu to

učinili Zadkovič-Marotti?! Tko je potučio članove komisije, da se moraju protiviti pravu glasu predsjednika gospodarskih zadruga?! To nisu mogli nego Zadkovič-Marotti, potučeni od zemaljskoga odbora, protivnoga od uvijek glasovom gospodarskih zadruga.

Nego ostavimo to, i svrsimo.

Radujemo se, da su izbori, uza sve spletkie, tako liepo i časino za našu stvar prošli. Zelim o da izabrano zastupstvo složno izabere načelnika ili župana i savjetnike, pak da svi zajedno rađe na korist celokupne občine.

C. kr. oblasti pak je dužnost, da čim prije ustanovi dan izbora načelnika i savjetnika, da pak občina pređe u redovitu upravu, i da prestane šteta, koja se občini nanasa sa privremenom upravom.

Savjetnik c. kr. zemaljskoga suda i voditelj c. kr. kotarskoga suda u Podgrada Paulin. Da nije zakasnio kod proizvoda listine, bio bi taj gospodin kod netom objavljenih izbora občinskih u Podgradu prvi glasovao za listu kandidata, protivnu listi većine izbornika. Tako je glasovao tek kasnije, al to na stvari ništa ne mienja. Da je glasovao bud za koga, zato mu nebi mogao nitko prigovoriti: svaki izbornik je gospodar svoja glasa. Njega g. savjetnik Paulin nije se s tim zadovoljio. On je tik pred izborom došao u izbornu dvoranu, i tu javno nešto primetnuo Mons. Rogaću. Ovaj mu je mirmo odvratio. Ljudi pak nisu toga tako mirmo shvatili, već su mu rekli, da on može glasovati ali agitovati da nesmije, te mu još kojšta drugoga dovikivali. I dok je on uznicao pred njimi, najednom se je našao pred vratu izborne dvorane. Njegov ponašanje bilo je takovo, da je učinilo najnepovoljniji utisak i na povjerenika c. kr. kot. političke oblasti. To je jedno. Drugo je, da je on nagovarao i nagovorio sebi podređene činovnike, pristave i dva kanceliste, da su glasovali kako su glasovali. Kušao je i kod drugih a kad nije išlo, onda njim je kojekako prigovarao pače i psovao jih. Jednomu je rekao, da nije prijatelj činovnika kad neće da s njim glasuje — a u listini kandidata ne bijaše ni jednoga činovnika. Trećemu sudbenomu kancelisti, koj nije došao glasovati kako je savjetnik želio, doviknuo je „vigilia co!“ Sjediniu c. k. službenikom natezao se je, kako je on prema njemu visok službenik, i kako bolje razumije što je pravo i što nije.

Gospodin Savjetnik c. kr. zemaljskoga suda Paulin je nesamo glasovao kako je imao pravo, nego je i agitovao i čimo presiju na svoje podređene činovnike, odnosno ih i psovao.

Proti tomu gospodinu bijaše pritužba i opravdanih, još dok bijaše c. kr. sudac. Zato je valjda i postao savjetnikom. Sad, kad se je tako časno ponio, i agitatorio u izbore zamješao, postali će valjda i nadasavjetnikom. Zar ne presvjeta i preuzvišena gospodo Urbanciel, Kindiger, Koerber? Kako više slučajeva u zadnje doba kaže, sad su i sudbeni c. kr. činovnici, koji i u sudu i izvan njega talijansku politiku tjeraju, i u obće medju našim narodom razdor siju, ili mu prava gaze. Da nije njih u Podgradi, nebi se ni znalo za talijanski. U čisto hrvatskoslavenkomu mjestu i kotaru predstavnici talijanski su činovnici c. k. kotarskoga suda, ne možda u Italiji, nego u Austriji.

Vriedno je još ovo zabilježiti.

C. kr. sudbeni savjetnik, c. kr. sudbeni pristav, dva c. kr. sudbena kanceliste, Talijani ili Talijanāši, glasovali su za listinu kandidata protivnu onoj ogromne većine pučanstva. Drugi c. kr. činovnici, Slaveni, uztegnuli su se od glasovanja... Može se odobrati da c. k. činovnici neglasuju, gdje ima borba. Al ako pripadnici jedne narodnosti glasuju, onda bi morali i pripadnici druge narodnosti. Ako Talijani ili Talijanāši, onda bi morali i Slovenci i Hrvati. To zahljeva čast i po-

nos narodni. Inače bi se moglo dogoditi, da njima drugi i s drugog razloga nego Paulin dovikne: Vigliacchi!

PISA nam iz Sv. Mateja dne 3./7. o. g. Tko pozna i malo Halubaljinu; poznati će mu biti osim drugih obitelji i obitelji Lučić-Roskića iz Sarsoni i Brnasova iz Brnasi. U selu Brnasi tri su sestre oženjene iz obitelji Srdot Čapinove iz Srdoci.

Poput svojih otaca, a reče se, da kruška ne pada daleko od stabla, hoće da se i sinovi žene iz jedne obitelji.

Prošle godine na Petrovo oženila se Marija, a ove godine na Petrovo Dragica, nećakinja Lučić-Roskića, njegova mezinica. Kumovao je gosp. Kazimir Jelusić. Osim mnogobrojnih domaćih gostova bilo je njih desetorica iz obitelji Srdot iz Pule.

Sve čestiti, vrijedni i veseli ljudi, koji akoprem odgovori, u Puli u tuđem duhu, nezaziru od svoje starine. Mile im, se naše pjesme, naš milozvočni hrvatski jezik, naši običaji.

Na tom piru bilo je sabrano i za našu plemenitu Družbu Sv. Cirila i Metoda svota od 86 K. Sabiruć, okolo stola sakupilo se: 50-50 K. rezajući krumpir 6-30, za izlicitiranu sladkiše 7, za izpaljene zigice 4-20.

Iz Lovrana pišu nam, da njim je tamo stigao novi župe-upravitelj g. Frane Frankola, dosadašnji župe-upravitelj u Tinjaju. Tamo da su ga svi željno očekivali, jer ne bijaše moguće jednom mladom svećeniku upravljati sve poslove u crkvi, vani i u pisarni.

Nova obiteljska nesreća. Iz Kastva pišu nam, dne 25. pr. mj. Joske nije za naša trava svježi grob nezabornog Danice Karlararis, koju je u cvietu mladosti pokosila nemilosrdna smrt, kad se je skoro imala vjenčati, pa eto već je opet stigla teška nesreća istu rodoljubnu našu obitelj. Nakon samih 40 dana t. j: 24. pr. mj. preminu mladá sestra Danice, Milena, učenica pučke škole poslije više mjesecne bolesti, razloživši duboko sav njezin rod. S njom i s njezinom sestriцом blizankom ponosila se je udova majka, braća i ostali sviel. Mlada pokojnica bijaše izvanredno razvila, umna i osobito zriela razbora i usljed toga odlična učenica. Za nezabornom Milenom žale radi toga i učiteljice i učenice uz teško razvijenu majku, sestru, braću i sav mnogobrojni rod. U ovoj težkoj boli neka ih kripi dobri Bog, i neka vjeruju, da dielimo s njima iskrene saučesće.

Kastav. (Iz sjednice občinskoga zastupstva dne 15. junija) Primito se je na znanje razne stvari, i odlučio o mnogih. Lov za budućih šest godina odao se je posebice za Klanu, posebice za Kastav i pridružene občine osim Klane. C. kr. kotarsko glavarstvo još nije poslalo lovsčkoga priloda za 1903.; odlučilo se je pisati mu, da pošalje odnosnu svotu i šalje antičipatno, kako zakon propisuje lovsčke pri-nose. Sajam od 23. maja se je dobro obnesao, tako da će se najviše brzo izplatiti, i da je jako koristno za občinu. Groblje u Rukavcu je gotovo posve izplaćeno. U svrhu izbora dala se je izpisati poreze pojedinih porezovnika kod poreznoga ureda u Voloskom, a sad se poreze pojedinaca sbranja, i sastavlja listine. Došao je novi zupnik dekan Anton Elner. Njega je občina pristojno dočekala, on se je zahvalio, te obećao raditi sporazumno s pukom za dobro občinara i zupljana. Prihvatila se je resolucija obzirom na nauke i izpitne položene u Zagrebu, da budu naime jednakovniji sa onimi učinjenimi u Gracu, Beču, Pragu, Lavovu, Krakovu, Črnovicah i Inopustu. Sterne u Globičih, Zorzićih i Skvažičih se grade. Skoro će se i ona u Skalnici, te i ona u Sušnjih kod Zvoneće, za koju je zemaljski odobrio 360 K potpore. Vojne oblasti iz Rieke htjele bi, da vojnici na Pehlinu svaki dan, skoro svako doba streljaju. Tamošnji obćinari i s njimi občina htjele bi, da se ne strelja nikad, jer je štete i pogibelji. Predplatilo se je na službeni zakonski list i odlučilo

naobavit 30 izliska i dati podpore 50 K za hrvatsko izdanje občinskoga reda i občinskoga izbornoga reda. Jako potrebne poštanske listovne sabiraonice namjestilo se u Srdocih, Trinajstičih, Matuljah i dolojem Rukavcu. Ministarstvo odlučilo je 80.000 K za cielo primorje. Od tih je namjesničtvo odlučilo 12.000 K za kotar Voloski; a od ovih c. k. kotarsko glavarstvo 3.000 K za obćinu Kastav. Ovdje strana vlada konačno je odlučila svoj prinos za most preko Rečine kod Trnovice. Na zagovor zastupnika iz Trnovice zastupstvo je telegrafično unolilo c. k. kotarsko glavarstvo u Voloskom, da požuri kod onostrane kr. vlade. Telefonska sveza sa Kastvom bit će skoro oživotvorena, a reć bi, da će se protegnuti na sv. Matej i u Klanu, i to mjesto brzopjava, za koj se je molilo za ta dva kraja. Javilo se koli c. k. kotarskomu poglavarstvu u Voloskom toli putujućemu pojedjeljskom učitelju, da je u zadnje doba opaljeno lišće na groždju u Zametu, i molilo ga za pomoć. Isto se je molilo za savjet i pomoć također proti crvici, što se ih je naleglo na groždju u vrijeme cvieća. Gospodin putujući učitelj za svoga boravka u Kastavstini početkom mjeseca savjetovao je liek proti tomu. U ostalom koliko jukustvo uči, najbolji liek proti crvici je liepo suho, toplo vrijeme, i to da se crvice prstima ili klešticama uništaje. Grustan je taj posao, al najizdašnjiji, kao i onaj za lovljenje i uništavanje stipavaca ili ladorona. Na upit c. k. kotarskoga glavarstva obzirom na kompatronat občine, u župi Veprinačkoj odlučuje občinsko zastupstvo, da se ono ne odrće svojih prava; a onaj koji bi mu ih htjeo uzeti neka se obrati na sud. Pošto se je valtogasne sprave nalazće se u Kastvu dalo sudebno na dražbu, ovladilo se je občinskoga glavara, savjetnika Sinčića i zupana u Kastvu Rubesha, da na račun občine kupe sve one sprave, koje su u dobrom redu i koje bi mogle obćini kod požara rabiti. Tako je i to pitanje riješeno na korist občine. Nju se je sililo sneke strane da uzme sve obvze za sprave na se, al ona neobvezana nikako nije to mogla ni htjela učiniti, jer je dužna stiliti u prvom redu korist občine. Odlučilo se je dograditi školsku zgradu u Zametu za drugi po oblasti već ustanovljen razred. Napraviti klupe za pomoćnu školu u sv. Krizmu, dovoliti da se razpišu mjesta nadučitelja u Kastvu i učiteljice u Zametu, da ne bude pak nereda u podučavanju, i požurili stalno imenovanje učitelja u Kastvu za koje je zastupstvo već prije više mjeseci učinilo trojku. (Čuje se, da su spisi još na Voloskom i to kod svega novoga reda u uredu.) Ima se pozlatiti kazala na uri, na zvoniku, da se bolje razaznaje ura također iz daleka. Ima se popraviti potivala nad Spinečić, od uvijek rabljena, a sad svojatana od jedne stranke. Usljed zagovora občinskoga zastupnika Mate Kinkela, odlučuje se zamoliti c. kr. kotarsko glavarstvo, da čestu što se gradi od Muna i Žejana do Perke, ide od Perke dolje kroz Zvoneću i Sušnju: Riešava se razno molje za odstup zemljišta i za podpore.

Paziniski kotar:
Uspomenu sv. Cirila i Metoda proslavise nam, predvečerje isih Lindarci sa više kriesova; bacanjem krasnih umjetnih ognja i pjevanjem. Uz času vina sabraše malenu svotu za družbu sv. C. i Metoda. Umjetne ognje doniše naši iz Pazina, koji nas u liepim broju posjetije.
Oni koji su u prvom redu pozvani, da narod upućuju, bodre, da mu u ovakovim prigodam put kažu bili su odsutni. Jedan je po obćaju valjda tisljario, a drugi vinograd škropio. U ostalom nije se tomu čuditi; uz ljubav, koju su si kod puka stekli, nije čudo, da puk za nje ne mari. Više bi nam koristili najljuci narodni protivnici nego oni, jer uz protivnike držali bismo barem buduu narodnu svjest, dočim uz njih zapadamo sve to više u

mliljavnost i nehai. Njihovu odsutnost nadomjestila je dakako poznata „striga“, koja je sa svojim usklicima obći smjeh pohudjivala.

Bilo je vidjeti liepih kriesova i umjetnih ognjeva u okolici Pazinskog i Bernu, sto je svje pokaznje, kako je probudjena sviet u ovom kotaru.

Koparski kotar:
Mjesto občinskoga tajalka razpi-salo je glavarstvo občine Marezige na Kopardcini. Od molitelja se zahtjeva, da su posve vješti slovenskomu jeziku, da razume dobro talijanski, njemački i hrvatski. Molba podkriepljena školskim svjedočama i eventualno svjedočom o dosadašnjoj službi valja podiesti glavarstvu občine Marezige od 12. julija 1904. Molitelji skaucijom imadu prvehstvo. Godišnja plaća iznosi 1100 K; nagrade i nuzgrezni dohodci iznose po prilici 200 Kruna.

Gospoda na glavarstvu u Marezigah ne će nam zamjeriti ako im kažemo, da zahtjevaju od molitelja odvise u pogledu poznavanja tολikih jezika. Pa i čemu? Za onu obćinu je dostatno ako tajnik pozna temeljito slovenski ili hrvatski jezik i ako razumije talijanski toliko, da može pročitati kakav spis zem. odbora. Što nam treba u Istri njemački jezik? Budimo pravdini, pak se upitajmo, gdje ćemo naći čovjeka sposobna za tajničku službu, koji govori i piše u tri (ili po ovom natječaju četiri) jezika, pak za skromnu plaćicu od 5—600 for?

Po našem mnienju imalo bi se glavno paziti na to, da tajnik pozna temeljito službeni jezik občine, i da je viest občinskog upravi, a sve ostalo je nuzgrečno.

Franjina i Jurina.

Fr. Ča ti se Jurino para, ki je va Mosčenicah za poteštu, stari Zvanić, al mladi tvari?
Jur. Da me pitaš: ki je tamo jednemu i drugemu za tovara, bim ti laglje odgovoril.
Fr. Ter to saki zna: on zapučeni i zasliepljeni naš puk.
Jur. Je tako je!

Razne primorske viesti.

Antun Fabljančić. Čitamo u „N. L.“ od dne 28. o. mj. pod naslovom „Iz Omišlja“ koliko sledi:
Pišu nam od onamo, dne 26. o. m. Danas u jutro preminu je ovdje pravnik Antun Fabljančić u 24. godini dobe svoje. Pučki školu polazio je u Omišlju a gimnazijalne nauko svršio je sve s odlikom na velikoj Riečko-Susackoj gimnaziji. Po tom đao se je na juridičke nauke polazeć sveučilišta u Zagrebu, Gracu i Beču. Po svršetku višokih škola bio je odredio podati se financijalnoj struci, u kojem svojstvu nužno ga je trebala siromašna Istra, nu nemila smrt odredí drukčije, te nemareć za jadikovko naroda i za velike žrtve koje doprihlahu njegovi rodiljeji na njegov uzgoj; baci ga, konom duge i teške bolesti u hladan grob. Vječni pokoj plemenitoj

njegovoj duši! Njegovim rodiljelima dao Bog zdravo i strpljivo podnosti taj teški udarac, spominjuć se njegovih vrlina i tješć se u boljoj nadi (sina) Nikole sada višekolca na Susackoj gimnaziji.

Odlikovanje. Profesori naučke škole na trgovačkoj akademiji u Trstu gg. Ambroz Haracić i Josip Gelcich bijahu imenovani viteziima Fran-Josipova reda.

Plemenit i rodoljubliva čl. Klub „Sv. Cirilo-Metodski zidari“ u Zagrebu odaslao je dne 1. o. mj. ravnateljstvu družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Volosko liepu svotu od 600 kruna i 78 para, koje je klub sabrao za kratko vrijeme svoga obstanka od 5. febrara od 30. junija o. g.

To je zaista krasan dar našoj „Družbi“, koji govori najglasnije o rodoljubnom i poštivnom djelovanju onog plemenitog kluba.

Dočim se ovim zahvaljujemo u ime naše zapušene dječice najtoplije rodoljubnoj gospodi članovom kluba „Sv. Cirilo-Metodskih zidara“ u Zagrebu, preporečujemo rodoljubom u ostalih hrvatskih gradovih ustrojene ovakovog kluba. čim bi u velike pripomogli kovšievšivanju a tim i k slobodi hrvatskoga naroda u Istri.

Klub „Sv. Cirilo-Metodskih zidara“ u Zagrebu posluziti će im rado potrebitimi uputama. Na posao rodoljubi za oslobodjenje naše nevoljne dječice.

Novi odvjetnik. Prošloga čedna položio je odvjetnički izpit naš zemljak g. Dr. Drago Lukež pristav na c. k. financijalnoj prokuri u Trstu, rodom iz Pićna občina Pazin. Ovo je u roku od 8 dana drugi mladi istarski Hrvat, koji je položio odvjetnički izpit. Samo tako napred mladi naši sokolovi, jer Vas tužna naša Istra krvavo treba.

Da nam se oko privikne! Prošle nedjelje imali su u Trentu međunarodni kulturški (biciklistički) sastanak, komu je prisustvovalo 526 kotaraša iz Austrije, Italije, Francuzke itd. Talijanski listovi Primorja izliču velikim zadovoljstvom, da se je povodom tog sastanka slobodno vijalala za prvi put talijanska trobojnica raznih družtava iz kraljevine u Trentu. Mi pojmnimo to zadovoljstvo iz kojega izvire bez dvojbe vruća nada, da će se od sada slobodno vijati talijanska trobojnica i u našem Primorju. Pa to će biti i pravo, jer tako će nam se bar priviknuti oko na talijansku trobojnicu. U Primorju se već i onako vlada po talijansku, te ne treba drugo, nego da austrijsku zastavu u talijanskijh gradčih, ako se gdjejed vije, zamijeni talijanska, pak eto nas pod okriljem blažene Italije.

Za telefonsku svezu izmedju Beča i Opatiže. U bečkoj trgovačkoj komori stavio je dne 27. o. mj. priedlog viećnik Vilim Pollack neka se učini potrebite korake kod oblasti, da se provede u što kraćem roku telefonsku svezu izmedju Beča i Opatiže.

Nagradjena govoda. Na izložbi krava i bikova obdržavanoj onomadue u Bujah, bijahu nagradjeni za bikove sledieći vlastnici: Andrija Biloslav iz Završja sa 80 kruna, Antun Biloslav iz Završja sa 60 kruna, Ivan Altino iz Završja 40 kruna. Za najbolje krave dobili su nagrade: Mate Perčić iz Sterne prvu nagradu od 50 kruna, Jakov Baša iz Momjana 40 kruna i Josip Krevato iz Buja 30 kruna.

U svemu dopeljaše na izložbu 30 krava i 26 bikova. Izložbi prisustvovalo je i novi predsjednik zemaljskog kulturnog vieća Dr. J. markiz Polceni iz Poreča.

Razne viesti.
Službeno odelo za odvjetnike. Ministarstvo pravosudja dozvolilo je odvjetnikom da mogu na razprave kao bra-nitelji doći u taluru (tog) i kapi uvijek, kada moraju sudci i državni odvjetnik prisustvovati razpravam u službenom odelu. Kako doznajemo iz trščanskijh listova okoristio se je na nekoj porotnoj razpravai

prošloga čedna prvi tom dozvolom jedan židovsk odvjatnik.

Narodni dar F. Ž. Kuhaču. Iz zagrabačkih listova čitamo: „Društvo umjetnosti“ zaključilo je u odbor. sjednici od 14. o. mj., da će se staviti na čelo akcije, koja bi se imala povesti u cijeloj zemlji, a imala bi zadaću, da se Franji Žaveru Kuhaču dade na njegov sedamdeseti rođendan novčani počastni dar. „Društvo umjetnosti“ pozvat će jugoslavensku akademiju, Hrvatsku Maticu, književničko društvo, društvo sv. Jeronima i glazbeni zavod te sva glazbena i pjevačka društva u zemlji, da se pridruže akciji „društva umjetnosti“. Javna je tajna, da F. Ž. Kuhač vrlo oskudno živi i da mu treba izdašna pomoć, valjat će dakle skupiti svotu, koja će biti dostojna velikih zaslug muža, koji je spasio toliko narodno blago, pa nam osvijetlio lice i pred tuđim svijetom. Sto je Vuk Karadžić na polju naše književnosti, to je Franjo F. Kuhač na polju glazbe. Njegova zbirka narodnih pobjevaka monumentalno je djelo. Narod se mora odužiti F. Ž. Kuhaču još za njegova života tim, da ga iz biede izbavi. Spomenika mu kasnije ne će trebati, jer je on sebi svojim djelom stavio spomenik trajniji od kamena i kovi.

Ladja (čamac) bez vesala domaći ljudi. Čitamo u „Narodnoj Obrani“, da je upravitelj njezine tiskare gosp. Vilim Benković, za svog boravka u Hrvatskom Primorju izumio čamac ili barku bez vesala. Način kretanja toga čamca tako je jednostavan i lak, da ga može kretati svatko, tko se inače nikada čamcem ni vozio nije. Uz to načinio je g. Benković novu vrst kretanja kormila, koje je tako udešeno, da ga može kretati ako uztreba ista osoba, koja tjera čamac. Mehanizam toga čamca dade se udesiti za jednu ili više osoba, već prema potrebi i duljini čamca. Po kazivanju gosp. Benkovića taj čamac imade lepu budućnost. Isti se mogu velikim uspjehom upotrebljavati za

izkrcavanje momčadi sa velikih ratnih brodova, koji se uslied plitke obale moraju na debelom moru usidriti, a svojim brzinom pospješuju izkrcavanje, što je u pomorskim ratovima od velike važnosti. Nadalje su vrlo prikladni za prevozne parobrode kao spasavajući čamci, jer se dadu, kako spomenusmo, od svakoga rukovoditi. Za sport su također vrlo zgodni, a u slučaju kiše mogu se savim zatvoriti tako, da ne može u nje ništa vode doći. Gosp. Benković poslali će svoj model tog čamca ratnom ministarstvu na ogled te ga po tom dati patentirati u svim kulturnim državama. Na osnovu mehanizma toga čamca mogu se udesiti i veliki parobrodi, s kojima se u brzini današnji brzi parobrodi neće moći takmiti. To će gosp. Benković također ratnom ministarstvu detaljno opisati.

Ime Port Arthur. Malo je komu poznato, po kom je dobila ime luka, koja se danas valjda najviše spominje, po čitavom svijetu: Port Arthur. Nedavno je izšlo djelo, u kojem se opisuje put engleskog broda „Actaeon“ od god. 1856—1862. u istočnu Aziju. „Actaeon“ sudjelovao je 8. decembra 1857. u bombardiranju Kantonu, s kojim je zapravo započeo rat Englezko i Francezke proti Kini, koji je potrajao do g. 1860. Za toga meteža u istočnoj Aziji dogodilo se je, da je engleska topnjača „Algerino“ došla kao prvi tuđi brod u izvrstni zaliv na rtu otoka Lho-tunga. Zapovjednik broda zvon se je kapetan W. Arthur i po njemu je mjesto dobilo svoje sadašnje ime.

Listnica uredništva i uprave.
Gosp. piscu „Carova brljaca“. Vaš sustavak priobčili ćemo čim prije; ne zaboravite nas! Da ste nam zdravo!
Gosp. dopisniku Lošnj. Hvala lijepa na pripisanom, koje ćemo radi nestašice prostora priobčiti u budućem broju; preporučamo se za buduću. Živili!

Oglas.

Podpisani časti se ovime javili gospoduzetničkom gradnje i slavnom obćinstvu, da ima na raspolaganje svakovrstnog sa-liza, skalina, bankina, kapnica (grandalij) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bijelkastog mramor-kamena uz sljedeće cijene:

- I. Saliz u debijini od 8—12 cm učinjen sa čestijem za postavu na mjesto po m² K 5.—
- II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4.40.
- III. Kapnice (grandalij) za krovove po metru K 1.—
- VI. Skalini i bankini pako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Poblje informacije koli pismene toli ustmene daje podpisani sam.

Lindar, selo Lovrinč.

Anton Lovrinč pek. Josipa

Svoji k svojim!

Skladiste pokućstva
gotičko-selkanske
STOLARSKJE ZADRUŽE
(prije Anton Čeraga)
TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućstvo izradjuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se također uz mjesečnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.
Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkalkičko-muriatička

Apatovačka kisjelica

nije samo najbolje i najzdravije
stolno piće.
već je i najkorisnija i najglasovitija
liekovita voda.

koja je od prvih iedničkih autoriteta preporučena i djeluje ne-malokrivno kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih vrstata, ušmice, očnehora, kamena; hemeroida (stajnih, karkitih i erodnih) jetara, zgaravice i raznih zenakih bolesti

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrenih koljuha

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kisjelice“,
Zagreb, Ilica broj 17.

Dobivo se u svim ljekarnama, trgovinama minerala, restorancima i gostionicama

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član iste, te plaća od istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odzaka, iznose do 400 K uz odzaka od 8 dana, iznose do 1000 K uz odzaka od 14 dana a tako i veće iznose nko se nije kod ulozjenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odzaka.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdan osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulla br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju poblje informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano rano pčelnoga voska.

Ušarane svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reliefu sa zlatom, voštenim cviećem itd.	kg. po K 8.—
Isto ukrašene s odlijepivim cviećem	6.—
Tamjan lagrima, najljepji	2.40
grani	1.20

Vošteni ovitki, bijeli i bojadisani . . . kg. po K 4.90
Isti okrašeni s cviećem i zlatom . . . 3.—
Svieće za božićno drvo u 6 bojah . . . 3.—
Voštene svieće tarče, I. anstr. sastav . . . 4.40
Svieće i tarče, I. talijanski sastav . . . 3.—
Voštene plinice za olare, melar . . . 2.—

Za pravi čist vatak jamim sa 1000 kruna Garshelmovi stjeni (Ulji) i stakla za vječnu lač. — Isto tako smeđi pilonac (stolnih i naradni, uz vrlo nizke cijene.

Preporučam se prečastnom svećenstvu i p. n. obćinstvu najpoznatije,

J. KOPAC, vešćarica u Gorici.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porubu. Osobito odstranjuju trganje i klanje po kostih, nogah i rukah, te izliče svaku glavobolju. One nedostizivo sposobno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiraju izbacivanje, odklanjanje naduhavanje, boli i grčeve, pospješuju bolju probavu, čisto krv i crieva. Progone velike i male gliste, te sva bolesti od glistah dolazeće. Djeluju izvrstno proti krapavosti i promuklosti. Lieče sve oolesti jetrah i slezene te koliku i trganje u želudcu. Progone svaku gromiznu i sve bolesti od gromice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti materinici i madronu, pa zato nesmjahu manjkati u nijednoj gradskoj niti seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb.** Sloge se točno naruču pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac nekome se šalje napred ili potuzem. — Manje od jednog tučeta (12 bočica) se ne šalje. — Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu: 1 tučeta (12 boč.) 4 K, 2 tučeta (24 boč.) 8 K, 3 tučeta (36 boč.) 11 K, 4 tučeta (48 boč.) 14 K, 5 tučeta (60 boč.) 17 K. — Posjedujem čistu i čistu priznanica, da ih nije moguće ovjue tiskati, zato naradljam samo imena nekog, koja su sa osobitim uspjehom potrebiljavali **Kapljice sv. Marka** to podpuno osvdaršie: Iv. Barabec, učitelj Janko Kšulj, kr. nadlugar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opančar; Srdja Vukelić, šilica; Jože Seljanec, seljak itd. itd.

Gradska ljekarna, Zagreb.
Utemeljena god. 1360.
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Sve strojeve za

poljodjelstvo i vinarstvo.

Novovrsne stiskalnice za uljike, stiskalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino,

novosti pri aparatima proti peronospori te za samoranje, mlinove za grožđe posve nove konstrukcije, nove svećilke sa acilijem za hvatanje letjećih zarezničkih (insekta), sisaljke za vino, cjevci za vino, konobarsko oruđe, također i sve druge gospodarske strojeve kao trieure, vitle, mlatilnice i t. d.

salje uz najjeftinije tvorničke cijene

I. G. HELLER,
Beč, Praterstrasse 49.
Katalozi badava i franko. — Dopisuju se u svim jezicima.